

140-річний раритет Олексія Беліча з Рівного йде секунда в секунду «з київським часом»

Чи можуть старі механічні годинники конкурувати за точністю із сучасними електронними? «Звичайно, ні», – скажете ви, оцінюючи людський прогрес, і, звичайно ж, будете праві. А от хто може не погодитися з вами – так це Олексій Беліч із Рівного. Чому? Бо має в своєму багажі німецького настінного «лінстреча», якому вже 140 років, а він не тільки справно тікає, але за місяць відхиляється від точного часу всього-на-всього на секунду-другу. Є в зятого любителя старовинних годинників, як сам себе називає Олексій, чимало інших раритетів, яким по 100 і більше років і які показують точний час. Скажімо, один із гирьових екземплярів, звірений на новоріччя, на наступне новоріччя відстав із боєм курантів всього на хвилину.

Пристрасть до старих механічних годинників Олексію Белічу прищепив його батько, годинниковий майстер. Якось Петро Павлович в присутності сина «списав в архів» два годинникові пристрої, доволі гарні на вигляд, але зі зношеними вкрай механізмами. На це хлопець відреагував жalem. Мовляв, така краса могла б ще послужити людям. А батько у відповідь не церемонився, сказавши: «Якщо так, то ця «краса» віднині твоя. І доля годинників теж – у твоїх руках».

От і довелося Олексієві самотужки реанімувати

заржавілі механізми. З трудом, але вдалося. Щоправда, великої точності часу від «стариків» не досяг. Натомість вони стали першими в колекції, яку почав створювати рівнянин.

Зараз у нього більше сотні давніх годинникових екземплярів – настінних, настільних, висотою від 25 сантиметрів до півтора метра. Останні стоять на підлозі, вони із гирями, найбільш точно, як зазначає Олексій, йдуть нога в ногу «з київським часом».

Знавець старовини вважає найкращими не хвалені швейцарські екземпляри, а німецькі. Ті, які випускалися

із середини позаминулого віку до Другої світової війни. Такі у колекції рівнянина становлять левову частку. Їм давали гарантію не на роки, а на віки. Після війни у колишньому Союзі намагалися скопіювати «німця» і налагодити його «совдепівський» масовий випуск. Але запас міцності у таких екземплярів становив від сили лиш два-три десятки років. Натомість, як вважає Олексій Беліч, запас міцності у наявного у нього первісного «лінстреча» ще років сто, не менше. При цьому майстер наголошує на одному важливому факторі – увазі до годинників, якими люди-

Олексій Беліч із одним із реставрованих, нині діючих годинників, який було випущено 1878 року.

на не просто повинна милуватися, а повсякчас доглядати їх.

– Подібно із точністю, – каже Олексій Беліч, – щоб її, максимальну, досягнути, потрібно не просто повісити годинник на стіну, а належно вибрати «вертикаль» чи «горизонталь», відрегулювати маятник, вивірити механізм, на мікронному рівні визначити зазори в шестернях, підібрати для

деталей необхідні змазки і так далі... Лише в такому разі механічні годинники – конкуренти за точністю з електронними. Заодно наяву видно, що чим далі, тим більше механічні годинники стають екзотикою. Проблеми їх удосконалення давно перестали бути темами дисертацій чи наукових конференцій. А їхня історія сприймається як казка – цікава і

повчальна. А от особисто для мене старі годинники – як історичний пласт. Запущу часом усі наявні екземпляри – і в їхньому цоканні, дзвонах, музиці постає, справді, ціла епоха. А ще мені колись батько казав таку річ: «Якщо настануть погані часи, продай якогось годинника з колекції і стане легше жити». Зізнаюся чесно: «Ще не продав жодного». Тим паче, підростає син Тимур. Йому хоч два роки, але він ой як цікавиться годинниками. Може то наша зміна за ремеслом та захопленням. Так що колекцію не розпорозуватиму, а в силу можливого причиножуватиму. Заодно я прихильник того, щоб старовина була доступною для сучасників, для людського загалу. Тому часто представляю вибране з колекції на різного роду фестивалях, народних святах, виставках.